

INFORMACIJA O POKRENUTIM POSTUPCIMA ZA REVIZIJU I PRESTANAK VAŽENJA INTEGRISANE DOZVOLE ZA TE „PLJEVLJA“ OD STRANE AGENCIJE ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

Postupajući po zahtjevu operatera Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu EPCG AD Nikšić) broj: 10-00-70262 od 22.12.2016. godine, a na osnovu člana 14 Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine donijela je rješenje broj: UPI-101/2-02-2231 od 22.03.2018. godine, kojim se izdaje Integrisana dozvola, registarski broj 4, operateru EPCG AD Nikšić za rad cjelokupnog postrojenja TE „Pljevlja“ i obavljanje aktivnosti proizvodnje električne i toplotne energije na lokaciji Kalušići u Pljevljima, u skladu sa obavezama predviđenim Programom mjera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima i Akcionim planom, koji se nalaze u Prilogu I i čine sastavni dio dozvole.

Agencija za zaštitu prirode i životne sredine dostavila je EPCG AD Nikšić, po službenoj dužnosti, dana 29.01.2020. godine Obavještenje br. 02-D-231/1, o obavezi podnošenja zahtjeva za reviziju integrisane dozvole za rad cjelokupnog postrojenja TE „Pljevlja“ br. UPI-101/2-02-2231/28 od 22.03.2018. godine, u skladu sa odredbama člana 26 stav 2 tačka 6 Zakona o industrijskim emisijama. Postupajući po navedenom obavještenju EPCG AD Nikšić je ovom organu podnijela zahtjev br. 10-00-14403 od 30.03.2020. godine za reviziju integrisane dozvole. Uzimajući u obzir da je na snazi Naredba Vlade Crne Gore koja se odnosi na preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog korona virusa, kao i činjenicu da zakonska procedura revizije integrisane dozvole obuhvata javne uvide, sastanke, posjete lokaciji i sl., odnosno da je u pitanju složeni upravni postupak, Agencija je dana 09.04.2020. godine donijela Rješenje o prekidu ovog postupka br. 02-UPI-562/2.

I pored toga što su i dalje na snazi naznačene mjere za sprječavanje širenja novog korona virusa, što je u toku postupak pregovora Ministarstva kapitalnih investicija sa Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, koji se vode u pravcu izuzimanja utrošenih radnih sati rada TE Pljevlja za period od početka pandemije novog korona virusa do njenog okončanja ili dobijanja dodatnih radnih sati, zanemarujući činjenicu da ispitni postupak nije sproveden i da je predmetni postupak pokrenut po naznačenom zahtjevu EPCG AD Nikšić, Agencija je EPCG AD Nikšić dostavila Obavještenje o rezultatima ispitnog postupka br. 02-UPI-562/4 od 08.04.2021. godine, kojim EPCG AD Nikšić informiše o planiranoj obustavi predmetnog postupka.

Postupajući po ovom obavještenju, EPCG AD Nikšić je Agenciji blagovremeno, tj. u ostavljenom roku od 8 dana, dostavila pisano izjašnjenje o rezultatima ispitnog postupka br. 10-00-16606 od 21.04.2021. godine, u kom je činjeničnim i pravnim argumentima, uobličanim u odgovarajućoj procesnoj formi, ukazala da nijesu ispunjeni zakonski uslovi za obustavu postupka, kod činjenice da je postupak za reviziju integrisane dozvole pokrenut po zahtjevu br. 10-00-14403 od 30.03.2020. godine, a ne po službenoj dužnosti, zatim da nije sproveden ispitni postupak, te da je u toku postupak pregovora resornog Ministarstva sa Energetskom zajednicom o izuzimanju utrošenih sati sa period od 11. marta 2020. godine, tj. od proglašenja globalne pandemije virusa covid 19 pa do okončanja iste, da su i dalje na snazi mjere nadležnih organa za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje širenja novog korona virusa ili do dobijanja dodatnih radnih sati za TE Pljevlja, te da je iz tih razloga Agencija bila dužna prekinuti postupak, odnosno da se isti nije mogao nastaviti kako zbog materijalnih ono i iz procesnih razloga.

Nadalje, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine donijela je Rješenje br. 02-UPI-538/1 od 08.04.2021. godine kojim se pokreće postupak za prestanak važenja integrisane dozvole.

Protiv navedenog rješenja EPCG AD Nikšić je u zakonskom roku izjavila žalbu iz svih zakonom predviđenih razloga br. 10-00-17232 od 27.04.2021. godine, kao i Izjašnjenje o rezultatima ispitnog postupka br. 11-00-16608 od 21.04.2021. godine.

Kako se radi o pitanju od nemjerljivog značaja po energetske sektor i ekonomiju Crne Gore u cjelini, to smatramo neophodnim da Vlada Crne Gore, čije resorno Ministarstvo aktivno vodi pregovore u odgovarajućem postupku za Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, u hitnom postupku usvoji zaključke predložene ovim Prijedlogom, te s tim u vezi ističemo sljedeće činjenične i pravne argumente:

Hitno pokretanje postupka za usvajanje zaključka po pitanju utrošenih 20.000 radnih sati za TE „Pljevlja“, a u vezi pokrenutog postupka za prestanak važenja integrisane dozvole i planirane obustave postupka revizije iste, je neophodno imajući u vidu da je rok za odlučivanje Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, po izjavljenoj žalbi protiv rješenja o pokretanju postupka za prestanak važenja integrisane dozvole, 45 dana od dana dostavljanja žalbe saglasno čl. 130 ZUP-a. EPCG AD Nikšić je žalbu protiv rješenja o pokretanju postupka prestanka važenja integrisane dozvole blagovremeno izjavila dana 27.04.2021. godine i preporučenom pošiljkom istu uputila Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine za Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. S tim u vezi, pomenuti rok od 45 dana počinje da teče od dana dostavljanja spisa predmeta Ministarstvu, ukoliko prvostepeni javnopravni organ pobijano rješenje ne zamijeni novim u smislu čl. 125 st. 4 ZUP-a, a što sve zavisi od postupanja ovog organa.

Razlozi za usvajanje ovih zaključaka Vlade Crne Gore odnosili bi se na činjenice, da je Svjetska zdravstvena organizacija(u daljem tekstu:SZO) 11.marta 2020. godine proglasila globalnu pandemiju novog korona virusa, da su u toku postupci pregovora Ministarstva kapitalnih investicija u ime Vlade Crne Gore sa Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, koji se vode u pravcu izuzimanja utrošenih radnih sati od dana proglašenja globalne pandemije dok ista traje, od ukupno odobrenog broja od 20.000 radnih sati iz integrisane dozvole ili do dobijanja novih radnih sati za TE Pljevlja. Kako pregovore sa navedenim organima vodi Ministarstvo kapitalnih investicija na čelu sa g-dinom Bojanićem, kao članom Vlade, smatramo da bi Vlada trebala u zaključku izraziti stav da je do završetka, pandemije odnosno postupaka pred Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, potrebno prekinuti započete postupke za prestanak važenja i reviziju integrisane dozvole, zbog potencijalne nesagledive štete po energetske sektor, između ostalog i uslijed nemogućnosti obezbjeđenja urednog snabdijevanja električnom energijom kupaca kao djelatnosti od javnog interesa ali i za Crnu Goru, kao i da je stava da utrošeni radni sati od početka globalne pandemije do okončanja iste trebaju biti izuzeti od ukupno odobrenog fonda radnih sati, te da je neophodno zaustaviti dalji obračun časova rada TE Pljevlja dok pandemija traje. Naime, smatramo da je neophodno izuzeti utrošene radne časove i zaustaviti obračun odobrenih sati rada TE „Pljevlja“ za period od proglašenja globalne pandemije novog korona virusa, odnosno epidemije u Crnoj Gori, koja je prouzrokovala velike štete po ekonomiju, a koja se samim tim odrazila i na poslovanje EPCG AD Nikšić.

Kao što je poznato, u skladu sa tehničkom specifikacijom pripremljenom od strane kompanije Steag Energy Services GmbH, sa kojom je 27.03.2018. godine EPCG AD Nikšić zaključila ugovor za izradu Idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu projekta ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja, EPCG AD Nikšić objavila je Tendersku dokumentaciju

br. 81/19 od 11.07.2019. godine (značajno prije proglašenja pandemije od strane SZO) za izvođenje radova na ekološkoj rekonstrukciji TE „Pljevlja“ – Blok I, koja obuhvata izradu Glavnog projekta ekološke rekonstrukcije TE „Pljevlja“ – Blok I i izvođenje radova po revidovanom Glavnom projektu. Nakon sprovedenog tenderskog postupka pregleda, ocjene i vrednovanja ponuda u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 42/11, 57/14, 28/15 i 42/17), dana 07.11.2019. godine donijeta je Odluka o izboru najpovoljnije ponude po osnovu koje je ponuđač Konzorcijum DEC INTERNATIONAL-BEMAX-BB SOLAR-PERMONTE koji predvodi kompanija Dongfang Electric Corporation iz NR Kine, izabran kao prvorangirani. Usljed proliferacije virusa COVID-19 na globalnom nivou, epidemiološke situacije u NR Kini (decembar 2019 godine) i Crnoj Gori (mart 2020 godine), Ugovor o izvođenju radova na ekološkoj rekonstrukciji TE Pljevlja – Blok I vrijednosti 44.981.570,25 €, iz objektivnih globalnih razloga na koje nije mogla uticati niti EPCG AD Nikšić niti Konzorcijum sa najpovoljnijom ponudom, potpisan je tek 10.06.2020. godine. Inače sami radovi na planiranoj rekonstrukciji između ostalog obuhvataju aktivnosti na izgradnji sistema za odsumporavanje, sistema za denitrifikaciju, unapređenje rada elektrofilterskog postrojenja, izgradnju sistema za tretman otpadnih voda i rekonstrukciju unutrašnjeg sistema transporta pepela i šljake, na koji način se rad postojećeg postrojenja TE Pljevlja u potpunosti prilagođava graničnim vrijednostima emisija propisanih kako legislativom EU (Directive 2001/80/EC, Directive 2010/75/EU, Odluka (EU) 2017/1442) tako i referentnim domaćim propisima, nakon čega bi TE Pljevlja mogla nesmetano raditi uz poštovanje svih propisanih graničnih vrijednosti kako u EU tako i u CG.

Takođe, ukazujemo i to da je, zbog objektivnih okolnosti izazvanih globalnom pandemijom covid 19, nakon sprovođenja odgovarajućih tenderskih postupaka Ugovor o vršenju stručnog nadzora nad izvođenjem radova na ekološkoj rekonstrukciji TE Pljevlja – Blok I vrijednosti 809.900,00 € potpisan tek dana 17.11.2020. godine sa Konzorcijumom koji predvodi kompanija Steag Energy Services GmbH iz SR Njemačke, dok je Ugovor o Reviziji Glavnog projekta Ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja potpisan dana 23.12.2020. godine sa firmom D.O.O. Sistem MNE.

Takođe, pripremljeni Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu Projekta ekološke rekonstrukcije termoelektrane „Pljevlja“ – Blok I saglasno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br. 75/2018 od 23.11.2018.) dostavljen je prvostepenom organu na dalju proceduru, pri čemu je saglasnost na isti data 26.12.2019. godine.

Posebno napominjemo da se, imajući u vidu objektivno kašnjenje uslijed pandemije covid 19, u skladu sa informacijama o realizaciji dinamičkog plana radova na ekološkoj rekonstrukciji u smislu završetka aktivnosti vezanih za inženjering i izradu potrebne tehničke dokumentacije za ugradnju, sam početak izvođenja radova na izgradnji naprijed navedenih sistema za odsumporavanje, denitrifikaciju, unapređenje rada elektrofilterskog postrojenja, izgradnju sistema za tretman otpadnih voda i rekonstrukciju unutrašnjeg sistema transporta pepela i šljake, planira za proljeće 2021. godine, dok se puštanje u rad istih očekuje i planira nakon toga u optimalnim rokovima u skladu sa ugovorenim uslovima.

Imajući u vidu činjenicu da se sve zemlje članice Energetske zajednice suočavaju sa značajnim izazovima u pogledu ekološkog prilagođavanja rada postrojenja na uglj, Evropska komisija usvojila je niz mjera koje su usmjerene na podršku regionima i sektorima, a koje se smatraju najranjivijim u započetim postupcima agende Čiste energije za sve Evropljane. U tom kontekstu, regioni u kojima se aktivno eksploatiše uglj identifikovani su kao prioritarna područja za pozitivni intervecionalizam EU obzirom da je većina privrednih

djelatnosti u direktnoj zavisnosti od te sirovine kako u smislu stabilnog izvora prihoda tako i u pravcu očuvanja radnih mjesta u lokalnim zajednicama. Upravo iz ukazanih razloga, Evropska komisija je u decembru 2017. godine pokrenula Platformu za regione uglja koji su u tranziciji, dok je Energetska zajednica tokom 2019. godine inicirala da se ista proširi i na članice uz aktivno učešće energetske kompanije, a kojom prilikom se i EPCG AD Nikšić pridružila inicijativi zajednice.

Cijeneći postavljene vremenske rokove usaglašavanja nacionalnih zakonodavstava sa pravnim tekovinama EU kao i značajna finansijska ulaganja potrebna za implementaciju mjera u pogledu prilagođavanja rada postojećih postrojenja koja koriste uglj, na Ministarskom savjetu Energetske zajednice održanom u Beogradu oktobra 2013. godine usvojene su Odluke 2013/05/MC-EnC i 2013/06/MC-EnC kojima se omogućava rad postrojenja u postojećim uslovima u periodu nakon 01.01.2018. godine, ukoliko nadležni operateri preko resornih ministarstava podnesu zahtjev za aktivaciju predviđenih mehanizama. Kod činjenice da se EPCG AD Nikšić – TE Pljevlja 25.12.2015. godine obratila Ministarstvu ekonomije sa izjašnjenjem o režimu rada postojećeg bloka TE Pljevlja I i iskazala opredjeljenje za OPT-OUT opciju rada, to je nadležno ministarstvo prihvatilo izjašnjenje i o istom obavijestilo Sekretarijat Energetske zajednice dopisom dana 30.12.2015. godine. Na pomenuti dopis Savjet ministara Energetske zajednice 14.10.2016. godine donio je Odluku 2016/19-MC-EvC kojom se za postrojenja uključujući i TE Pljevlja odobrava tzv. OPT-OUT opcija tj. izuzeće od usklađenosti sa graničnim vrijednostima emisija u periodu od 01.01.2018-31.12.2023. godine pod uslovima definisanim čl.1 Odluke.

U skladu sa poglavljem "III USLOVI - 1.2. Radno vrijeme" Integrisane dozvole, kao i dopisom Agencije za zaštitu životne sredine br. 02-D-404/2, zaprimljenim dana 22.02.2011. godine, operater EPCG AD Nikšić u okviru redovnog godišnjeg izvještaja Agenciji za zaštitu životne sredine dostavio je evidenciju o broju iskorišćenih radnih sati za 2020. godinu (7.194 radnih časova), što sa prethodnih 13.809 radnih časova iz 2018. i 2019. godine iznosi ukupno 21.003 radnih časova.

Iz izloženog nesumnjivo proizilazi da se usljed više sile, odnosno okolnosti koje su se pojavile nakon izdavanja integrisane dozvole i pokretanja postupaka javnih nabavki, koje su izazvane globalnom pandemijom korona virusa, odnosno epidemijom u Crnoj Gori, a koje se nijesu mogle predvidjeti, spriječiti niti otkloniti niti od strane EPCG AD Nikšić niti od strane Države Crne Gore, nije moglo ranije pristupiti zaključenju Ugovora za izabranim najpovoljnijim ponuđačem iz NR Kine, a samim tim ni početku izvođenja radova na ekološkoj rekonstrukciji, posebno imajući u vidu da je nosilac Konzorcijuma iz druge države, pa samim tim ni njihovi predstavnici nijesu mogli doći u Crnu Goru radi izvođenja radova, usljed zabrana kretanja, ulaska i izlaska iz Crne Gore, u skladu sa naredbama nadležnog organa u Crnoj Gori. Prednje posebno ako se uzme u obzir opštepoznata činjenica da je globalna pandemija novog korona virusa započela upravo u NR Kini krajem 2019 godine, državi u kojoj se nalazi sjedište nosioca Konzorcijuma, kao izabranog najpovoljnijeg ponuđača, te da su i u NR Kini bile na snazi rigorozne mjere za sprječavanje širenja novog virusa.

Na osnovu navedenog, izvodi se jasan i nesumnjiv zaključak da je operater EPCG AD Nikšić, u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama, legislativom Energetske zajednice i EU, relevantnim unutrašnjim propisima i izdatom integrisanom dozvolom, blagovremeno pokrenula odgovarajuće postupke javnih nabavki, počev od pripreme tehničke specifikacije od strane kompanije Steag Energy Services GmbH, sa kojom je 27.03.2018. godine EPCG AD Nikšić zaključila ugovor za izradu Idejnog projekta i Elaborata o procjeni uticaja na

životnu sredinu projekta ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja, objavljivanja Tenderske dokumentacije br. 81/19 od 11.07.2019. godine za Izvođenje radova na ekološkoj rekonstrukciji TE „Pljevlja“ – Blok I, koja obuhvata izradu Glavnog projekta ekološke rekonstrukcije TE „Pljevlja“ – Blok I i izvođenje radova po revidovanom Glavnom projektu, pa do donošenja Odluke o izboru najpovoljnije ponude po osnovu koje je ponuđač Konzorcijum DEC INTERNATIONAL-BEMAX-BB SOLAR-PERMONTE, koji predvodi kompanija Dongfang Electric Corporation iz NR Kine, izabran kao prvorangirani i zaključenja Ugovora o izvođenju radova na ekološkoj rekonstrukciji TE Pljevlja – Blok I vrijednosti 44.981.570,25 €, dana 10.06.2020. godine, odnosno da je navedena procedura pokrenuta i sprovedena prije nastupanja više sile izazvane proliferacijom novog korona virusa, koja se nije mogla predvidjeti, izbjeći niti otkloniti.

Sve navedeno nedvosmisleno ukazuje na opravdanost razloga za prekid postupka za prestanak važenja integrisane dozvole, izuzimanje utrošenih radnih sati za vrijeme pandemije, kao i obustavu obračuna odobrenih radnih sati od početka pandemije, odnosno epidemije u Crnoj Gori, dok ista traje ili do donošenja Odluke od strane Energetske zajednice i/ili Evropske komisije, koje kasnije nastupi.

Na osnovu izloženog, imajući u vidu postojeću zakonsku zabranu puštanja u pogon TE Pljevlja nakon završetka remonta iste, koje je planirano 01. juna tekuće godine, kako je nesporno potrošeno predviđenih 20.000 radnih sati, eventualna obustava postupka revizije integrisane dozvole i odluka o prestanku važenja iste, do okončanja globalne pandemije covid 19 ili najmanje do završetka započetih postupaka pregovora resornog Ministarstva sa Energetskom zajednicom i Evropskom komisijom, za posljedicu bi imalo zabranu rada odnosno puštanja u pogon TE Pljevlja počev od 01.06.2021 godine nakon završenog remont, a što bi prčinilo nesagledivu štetu ne samo po EPCG AD Nikšić već i po cijeli energetski sistem Crne Gore uslijed nemogućnosti obezbjeđenja urednog snabdijevanja električnom energijom kupaca kao djelatnosti od javnog interesa, ukupne makroekonomske pokazatelje Crne Gore i socijalnu ugroženost velikog broja direktno i indirektno zaposlenih u energetskom sektoru, posebno u opštini Pljevlja.

Imajući u vidu sve prednje navedeno PREDLAŽEM da Vlada Crne Gore u hitnom postupku usvoji sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ 2021. godine razmotrila i usvojila Informaciju o pokrenutim postupcima za reviziju i prestanak važenja integrisane dozvole za TE „Pljevlja“ od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.
2. Vlada Crne Gore je ocjenila da je do završetka započetih postupaka pregovora Ministarstva kapitalnih investicija Crne Gore sa Energetskom zajednicom kao prethodnim pravnim pitanjem, potrebno prekinuti sve započete postupke za prestanak važenja i reviziju integrisane dozvole, zbog nesagledive štete po energetski sektor i državu Crnu Goru.
3. Zadužuju se Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Agencija za zaštitu prirode i životne sredine da postupe u skladu sa tačkom 2 ovih zaključaka.